

роль помічника, консультанта, джерела інформації і не нав'язувати свого рішення.

Відомі деякі принципи раціонального розподілу предметного матеріалу, засновані на психологічних закономірностях навчальної діяльності: системність, проблемність, спрямованість на формування певних практичних навичок. Системне викладення навчального матеріалу дисципліни дозволяє виділити її інваріантні властивості та різноманітні варіанти. На цьому засновано викладання інваріантних основ дисципліни, а різні варіанти, їх деталізація рекомендуються для самостійного вивчення.

Інтенсифікації СРС сприяє принцип проблемності. Його використання в процесі аудиторної роботи дозволяє підвищити інтерес до засвоєння матеріалу і сприяє формуванню клінічного мислення. Постійний пошук нових рішень, їх обґрунтування, узагальнення і систематизація отриманих знань, перенесення їх у нестандартні ситуації роблять знання гнучкішими, мобільнішими, виробляють уміння і навички, а також потребу в самоосвіті.

Щоб сформувати в студентів навички самостійної діяльності, потрібно перш за все навчити їх прийомам мислення і виробити прагнення пошукового пізнання. Організація СРС під керівництвом викладача - один із найефективніших напрямів навчального процесу, бо СРС розвиває творчу діяльність, яка стимулює засвоєння і закріплення знань. Не потрібно забувати про те, що перед студентом треба ставити здійсненні завдання й «адекватно» оцінювати його роботу. Непосильні завдання, постійні «поразки» призводять до протилежного результату. Самостійна робота набуває особливої актуальності при вивченні спеціальних дисциплін, оскільки стимулює студентів до роботи з необхідною літературою, виробляє навички прийняття рішень.

Для організації СРС широко використовуються персональні сайти викладачів, на яких розміщені навчально-методичні матеріали, освітні відео-ресурси, посилання на електронні бібліотеки і журнали, надання різних довідкових матеріалів із мережі Інтернет. На форумі студенти в позаурочний час вирішують навчальні завдання, долучаються до обговорення науково-методичних завдань, пов'язаних із написанням курсових, дипломних робіт, виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань; студенти рекомендують один одному літературу, розміщують на сайті свої наукові статті, есе тощо.

Для організації самостійної пізнавальної діяльності студента використовуються додаткові навчальні матеріали, доступ до яких студент має через локальну мережу (мультимедійні навчальні комплекси, копії підручників та електронних підручників тощо). Використання віртуального середовища слугує для здійснення дистанційного навчання та для підтримки очної і заочної форм навчання, відіграючи важливу роль у ефективній організації СРС. Кожен студент отримує доступ до матеріалів курсу, самостійно опрацьовує його і відправляє звіти на перевірку (зберігаючи їх у спеціальних папках). Студент має можливість спілкуватися з викладачем, надсилаючи миттєві повідомлення, залишаючи повідомлення на форумі, відправляючи на перевірку результати виконаної самостійної роботи, здійснюючи самоконтроль за допомогою розроблених комп'ютерних тестів, які є дієвим засобом не тільки перевірки знань студентів, а й управління процесом навчання, здійснюючи функції тренінгу і самоконтролю.

Позитивні результати самостійної роботи, виховання і самовиховання в процесі підготовки визначають можливість особистісної та професійної адаптації, сприяють формуванню спеціаліста, здатного до самовдосконалення.

Список використаної літератури

1. Артюшина М. В. Психолого-педагогічні аспекти реалізації сучасних методів навчання у вищій школі: навчальний посібник / М. В. Артюшина, О. М. Котикова, Г. М. Романова. – К. : КНЕУ, 2007. – 528 с.
2. Вища освіта України і Болонський процес: навчальний посібник / За ред. В. Г. Кременя. Авторський колектив : М. Ф. Степко, Я. Я. Болюбаш, В. Д. Шинкарук, В. В. Грубінко, 1. 1. Бабин. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2004. – 384 с. ISBN 966-692-484-6
3. Основи педагогіки вищої школи: підручник за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів магістратури. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 384. – ISBN 966-364-246-7

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ НА КАФЕДРІ ПРОПЕДЕВТИКИ ОРТОПЕДИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ

Оджубейська О.Д., Король Д.М., Рамусь М.О., Зубченко С.Г., Калашніков Д.В.

ВДНЗ України «Українська медична стоматологічна академія»

Розглядаються особливості організації самостійної роботи студентів з урахуванням сучасних вимог та умов навчання, а також методи її ефективної організації як невід'ємної складової в системі підготовки майбутніх лікарів.

Ключові слова: самостійна робота, самостійність, інформаційно-комунікативні технології.

Зміни, що відбуваються в європейському освітньому просторі, дають великий шанс нашим студентам, викладачам і науковцям не залишитися на узбіччі глобалізаційних процесів, які на початку ХХІ століття охопили практично всі сфери діяльності людини. Але успішно здолати посталі перед нами виклики ми зможемо лише за умови глибокого переконання в правильності поставлених завдань, яке має базуватися на їх розумінні та внутрішньому сприйнятті.

Якісна підготовка лікаря є запорукою майбутнього країни, важливою складовою її національної ідентичності та державного добробуту. Державна національна програма "Освіта. Україна ХХІ століття" визначила стратегію розвитку освіти в Україні, пріоритетні напрями і шляхи створення системи безперервного навчання.

Реформування сучасного українського суспільства спрямоване на створення цілісної системи безперервної освіти, на розширення сфери самостійної діяльності студентів, які формують навички самоорганізації та мотивованої самоосвіти у своїй галузі.

Відповідно до положення "Про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах" самостійна робота студента (СРС) є основним засобом засвоєння студентом навчального матеріалу в час, вільний від

обов'язкових навчальних занять.

СРС зумовлює зміну у взаємовідносинах між викладачем і студентом як рівноправними суб'єктами навчальної діяльності, привчає студента самостійно вирішувати питання організації, планування, контролю своєї навчальної діяльності, одночасно виховуючи самостійність як особисту рису характеру. Самостійність дає можливість здійснювати СРС під керівництвом викладача на основі формування якостей рефлексивного керування.

Самостійна робота є одним із найважливіших компонентів освітнього процесу, що передбачає інтеграцію різних видів індивідуальної та колективної навчальної діяльності, яка здійснюється як під час аудиторних, позааудиторних занять, без участі викладача, так і під його безпосереднім керівництвом. У контексті сучасної системи навчання СРС посідає друге місце після практичної підготовки і може становити від 15% до 55% програмного навчального матеріалу.

Пізнавальна діяльність студентів у процесі виконання самостійної роботи характеризується високим рівнем самостійності та сприяє залученню студентів до творчої активності.

Самостійна робота на кафедрі пропедевтики ортопедичної стоматології передбачає поетапне засвоєння нового матеріалу, повторення і закріплення, його застосування на практиці. Ефективність СРС залежить від її організації, змісту, взаємозв'язку і характеру завдань.

Використання інформаційних технологій у навчанні студентів дозволяє визначити провідні напрями активного застосування інформаційних технологій у навчальному процесі: розширення можливостей підвищення якості освіти, відкриття нових можливостей розвитку мислення студентів, підбір індивідуальних способів здобуття знань шляхом самостійної роботи за допомогою інформаційно-комп'ютерних технологій як фактора зближення сфери освіти з реальним світом.

Самостійна робота студентів здійснюється під контролем викладача і поділяється на аудиторну та позааудиторну. Обов'язкова СРС визначена навчальними планами і робочими програмами та передбачає виконання домашніх завдань, підготовку до лекцій, практичних занять, написання рефератів і різних завдань, які виконуються під час ознайомлювальної, навчальної, виробничої практики. Для цього співробітниками кафедри підготовлені навчальні посібники, методичні рекомендації для СРС, тестові завдання, відеофільми, які розміщені на сайті кафедри.

Студенти під керівництвом викладачів кафедри беруть активну участь у роботі студентських наукових гуртків, проводять дослідження, які висвітлюються в наукових тезах, статтях, доповідях на щорічних студентських конференціях.

Студентам пропонуються різноманітні методи самостійної роботи з книгою: складання плану прочитаного і тез, конспектування, написання рефератів, нотування (виписування незрозумілих слів з подальшим тлумаченням), які потім розглядаються та обговорюються з викладачами на практичних та індивідуальних заняттях.

Не так давно з'явилось нове поняття "інформаційні технології", під якими розуміють сукупність методів засвоєння знань і способів діяльності на основі взаємодії викладача, студента та засобів ІКТ (інформаційно-комунікативних технологій), спрямованих на досягнення результату навчального процесу, що сприяє розширенню дидактичних можливостей у організації СРС. У зв'язку з цим на кафедрі проведені якісні зміни навчальної діяльності та контролю – здійснення тестового контролю з діагностикою, зворотним зв'язком і оцінюванням етапів, які дали впливають у дистанційну освіту.

Організація СРС із використанням ІКТ дозволяє розширити доступність навчання, відбуваються поліпшення якості навчання, упровадження інноваційних технологій, використання додаткових освітніх ресурсів, що посилює роль СРС.

Інноваційні освітні технології спрямовані на те, щоб підвищити інтерес до навчання, привчити студента працювати самостійно, бути компетентним і мобільним, адаптуватися до вимог сучасного суспільства.

Інформаційні технології нині відіграють провідну роль у організації СРС, адже вони відкривають студентам доступ до самоосвіти, нетрадиційного накопичення знань через джерела ІКТ, розширюють можливості для творчості, неординарного підходу до вирішення виробничих ситуацій. ІКТ – це не просто засоби навчання, а і якісно нові технології в підготовці конкурентоспроможних фахівців, що забезпечують перехід від початкового до вищого рівнів самостійності.

СРС при вивченні дисциплін «Пропедевтика ортопедичної стоматології», «Ортопедична стоматологія», «Основні технології виготовлення зубних протезів» на кафедрі з використанням інформаційних технологій організована як цілісна система. Вона охоплює використання освітніх сайтів; роботу з електронними виданнями; виконання індивідуальних завдань на основі використання ІКТ; поточну атестацію за допомогою електронного тестування як однієї з форм організації контролю за СРС, винесеної на підсумковий контроль.

Для проведення контролю СРС викладачі проводять перевірку конспектів, рефератів, розв'язаних задач, тестових завдань. При цьому студенти мають опанувати методи аналізу, синтезу, узагальнення інформації. З метою якісної підготовки майбутніх фахівців викладач має навчити студента опанувати професійну термінологію, оперувати спеціальною лексикою, аргументовано висловлювати власну думку, аналізувати факти, опанувати і вміти вести дискусію.

Комп'ютерні програми особливо підходять для організації СРС із закріплення навчального матеріалу, вивченого на заняттях, і підготовки до аудиторних занять. Тому в сучасних умовах перед викладачами постала низка завдань: максимальне забезпечення навчальними матеріалами СРС, створення електронних навчально-методичних посібників як носія навчально-наукового змісту навчальної дисципліни зокрема.

Підсумовуючи, необхідно зазначити, що саме самостійна робота студента здатна ефективно розвивати творчу активність, творче мислення з урахуванням індивідуальних можливостей, активізувати творчу самостійну роботу, що уможлиблюється шляхом адаптації навчального матеріалу до рівня знань студентів, а також розробки матеріалів, які відповідають вимогам професійної підготовки майбутніх фахівців.

Список використаної літератури

1. Тимошенко З. І. Болонський процес: Нормативно-правові документи / Укладачі: З. І. Тимошенко, І. Г. Оніщенко, А. М. Грехов, Ю. І. Палеха. – К. : Вид-во Європ. ун-ту, 2004. – 102 с.

2. Журавська Л. М. Концептуальні умови управління самостійною роботою студентів у ВНЗ / Л. М. Журавська // Освіта та управління. – 1999.-Т. 3, № 2.
3. Кудрянт З. Н. Система освіти в Україні / З. Н. Кудрянт // Педагогіка: навч. посібник. – Одеса: ПДПУ, 2001. – С. 55-56.
4. Мешко Г. М. Вступ до педагогічної професії: [навчальний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів] / Г. М. Мешко. — Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2009. — 300 с.

ОГЛЯД ОСНОВНИХ ОСВІТНИХ ПЛАТФОРМ ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНИХ ВНЗ

Оленець С.Ю.

ВДНЗ України «Українська медична стоматологічна академія»

Охарактеризовані основні сервіси, які надають безкоштовну он-лайн освіту.

Ключові слова: навчання он-лайн, edX, FutureLearn, Coursera.

Останнім часом широко використовується навчання он-лайн, особливо за кордоном. Поступово набирають популярності он-лайн курси і в Україні. Серед основних ресурсів, які надають он-лайн освіту, можна виділити такі: edX, FutureLearn і Coursera. Ці три платформи дещо відрізняються зовнішнім виглядом і способом перевірки знань, але дають можливість усім охочим пройти навчання безкоштовно.

edX виник на основі Гарвардського університету і Массачусетського інституту технології (MIT) у 2012 році. Його провідна мета – об'єднати зусилля двох провідних університетів зі створення сучасних он-лайн курсів безкоштовного навчання та надання доступу до них студентам з усього світу.

Наразі платформа пропонує велику кількість курсів різноманітного призначення від кращих світових університетів та інститутів.

Курси розподіляються за предметами. Також є вікно пошуку, що дозволяє знаходити потрібну користувачу інформацію. Кожен курс містить розділи, що включають як теоретичний, так і практичний матеріал із теми. Теоретичний матеріал подається у формі відеолекцій, до яких може бути додана текстова версія. Лекції можна переглядати із субтитрами різними мовами. Практичні завдання можуть бути у формі тестів, запитань із відкритими відповідями та у формі матеріалів, які завантажуються на сайт після виконання та перевіряються відповідними сервісами або адміністраторами. Також платформа передбачає зворотний зв'язок із викладачами, студентські рейтинги питань і відповідей та он-лайн лабораторії. Навчання проводиться в зручному для користувача темпі.

Он-лайн сервіс ще забезпечує потужну платформу для виконання експериментів, вивчення процесу навчання студента, вибору найкращого способу вивчення матеріалів викладачами з використанням різноманітних новітніх інструментів і навчальних методик.

Студент також має можливість обрати зручну для себе послідовність виконання завдань. Крім того, в кінці курсу, за умови виконання певного відсотку вправ, користувач має можливість одержати сертифікат. Однак ця послуга надається платно.

Розглянемо деякі з курсів, запропонованих на сайті www.edx.org.

Введення в комп'ютерні науки. Представляє даний курс Гарвардський університет. Розрахований він на студентів, які можуть не мати досвіду програмування. Очний гарвардський аналог цього курсу дуже популярний серед молоді, однак досить непростий і вимагає серйозних затрат часу.

Чисельні методи в клінічному дослідженні – ще один курс від Гарварда, який присвячений епідеміології та біостатистиці, – суміжна галузь між медициною і математикою.

SaaS. Цей курс уже проводився під егідою Coursera тими ж викладачами з Берклі. Попередні його слухачі згадували, що курс меншою мірою стосувався хмарних сервісів, а більше торкався програмної інженерії загалом та розробки за допомогою Ruby on Rails зокрема.

Вступ у хімію твердого тіла – курс від MIT, присвячений дослідженню основних принципів хімічного зв'язку шляхом вивчення властивостей твердих тіл (досліджуються жорсткість, електропровідність та ін.).

Також досить зручним сервісом є нова британська платформа для проведення онлайн-курсів – **FutureLearn**. На сайті можна переглянути опис і дати курсів. На жаль, курси дещо відрізняються за якістю та реалізацією від **edX**. Однак тут також можна знайти багато цікавої інформації, що подається за тим же принципом, що і в попередньому курсі. Сертифікати з цього сервісу також платні.

Серед курсів, що розміщуються на FutureLearn (www.futurelearn.com), є курси з психології, історії, бізнесу, науки і новітніх технологій, методів досліджень, медицини і проблем сучасного суспільства.

Вступ у екосистему – представлено Відкритим університетом Великобританії. За допомогою цього курсу (з ілюстраціями з усього світу) можна отримати уявлення про світ природи, про те, як працює павутина життя.

Що таке рак? – Батський університет.

Курс може бути корисним для тих, кому цікаво, як генетика впливає на розвиток і поширення раку.

Відкрий для себе стоматологію – Шеффілдський університет. Розважальний курс для всіх, кого цікавить роль стоматології в нашому житті.

Покращуючи картинку: стоматологічна фотографія на практиці – Бірмінгемський університет. Курс призначений для всіх, хто фотографує зуби. Особливо він буде корисний співробітникам стоматологічних кабінетів. Є певні вимоги в плані обладнання – насамперед наявність цифрової дзеркальної камери.

Coursera – це освітня платформа, яка пропонує всім охочим онлайн-курси від провідних університетів і організацій світу.

Багато університетів, з якими вони співпрацюють, використовують цю онлайн-платформу для розширення можливостей очного навчання студентів. Дослідження показали, що подібна змішана модель освіти підвищує за-